

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAatalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De assumptione beate virginis marie. Cap[itulum]. lxxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

Eusebius

episcopus emes
senus tempore
constantij impe
ratoris claruit:
qui vir elegantis rhetorice
ingenij innumerabiles com
posuit libros magis secutus
hystoria: et qui ad pausus per
tinent ab his qui declamare

volunt maxime leguntur. Quorum precipui sunt
aduersus iudeos et gentiles atq; nouatianos.
Ad galathas quoq; scripsit libros. x. Et in euā
gelij homelias plurimas breues. Quiescit
autē in xpo apud antiochia. Ibidē sepultus in
pace. Hec hieronymus libro de vitis illustribus.
De sancto Eusebio abbate. Cap. lxxij.

Eusebius abbas di

scipulus beati hieronymi fuit:
hic natione cremonensis nobil
is prosapia ortus: cum ad terrā
sanctam visitandam periret
set beatum hieronymū ibidez
repperit: qui apud bethleem paruum monacho
rum construxerat de nouo cenobium. Eulus sa
pientiar moribus accensus relicto seculo ei ad
bese: et monachus factus in sancte conuersa
tionis ordine vitam laudabilem duxit. Que et
hierosolymus decedens eidem congregationi
in abbatem prefecit: et eidem bibliothecam suā
comendauit. Et cum post obitum beati hie
ronymi grecorum quedā heresis pullulasset: asse
rens q; anime beatorū usq; ad corporum resum
ptionem eternam non percipiunt gloriam: nec
anime damnatorum sentiunt gehenne penam:
multisq; fidelibus tali errore inuolutis cum ta
lis opinio in partibus hierosolymitanis reso
nasset: per cyrillum episcopū hierosolymitanū
indictum est triduanū ieiuniū cum assidua ora
tione cūctis fidelibus: vt deus sue fidei carbo
lice subueniret. Expletis autē tribus diebus
nocte precedere apparuit beatus hieronymus.
Eusebio in oratione cum lacrymis constituto
dicens: q; deus fideles suos respexerat: et q; in
teruentu ipsius ecclesie sue subuenire decreue
rat. Mandauit ergo vt triū iuuenū in ipsa no
cte in bethleē defunctorū corpora ante fossam
in qua corpus ipsius doctoris quiescebat defer
ri faceret: que sacco cilicino quo uiuus indue
batur tangeret: qui continuo resurgeret: et pre
dictam heresim vri testes veridici confutarēt.
Qui iterum post dies. xx. in xpo quiescerent:
cum quibus et ipse eusebius migrare deberet.
Dane autem facto: cyrillo episcopo visio per
eusebium narratur: omnisq; clerus et populus
in ecclesia bethleē congregatur: trium iuuenū
ipsa nocte defunctorum cadauera ad tumbam

hieronymi deferuntur: et per eusebium ipsius
sacco cilicino tanguntur. Quorū quoq; iuuenes
quasi de somno euigilantes surrexerunt: et que
viderent in alio seculo in gloria et in gehēna cū
ctis populis narrauerūt: et sic grecorū heresim
confuderūt: per triduanū ante dies illos. xx.
quibus hieronymus p̄dixerat: eusebius egros
tare cepit et per dies. iij. febre correptus eccles
siasticis sacramentis comunitus apparere sibi
beato hieronymo et ipm ad celestia vocare in do
mino feliciter pausauit. Eademq; hora presati
tres iuuenes iterum a corpore migrauerunt.
Corpus autē eusebii iuxta corpus hieronymi
sepultum fuit. In cuius sepultura monachus
qui lumē oculorū dudū amiserat cadauer deo
sculatus visum recepit.

De assumptione beate vir
ginis marie. Cap. lxx.

Assumptio

glorioso virginis
marie in anima fa
cta est. xvij. kalen. septēbris
vt sancta tradit ecclesia. In
anima disti quia ipsa et in cor
pore assumpta ē: vt infra plus
ribus rationibus cōprobaf.
Assumptio autem ipsius fas
cta est in corpore fm quod in

eius hystoria infra scripta tradit: facta est ter
tio die post eius dissolutionem anime a corpore
quo videlicet die anima corpori eius reunita: et
ipsa corporaliter est assumpta: scilicet. xv. kalē.
septēbris. In visione autē sancte helisabeth
de sconangia habetur: q; beata virgo. xl. die ab
obitu eius fuerit in corpore assumpta: videlicet
ix. kalen. octobris: sicut eidem sancte fuit diuis
nitus reuelatum. Sed quicquid veritatis sit de
corporali assumptione: planum est quod tenet
ecclesia de anime sue glorificatione. Qualiter
autem ipsa assumptio facta sit: ex quodā libelo
licet apocripho: qui iohanni euāgeliste ascri
bitur edocetur. Et apostolis nanq; predicatio
nis gratia diuersas mūdi partes subeuntibus
virgo beata in domo iuxta montem syon posita
dicitur remansisse: omniaq; loca filij sui: scilicet
natiuitatis: baptismi: passionis: sepulture: res
urrectionis: et ascensionis quoadiit: deuot
ione sedula visitabat. Et fm q; ait Epiphani
us. xxij. annis post ascensionem christi sus
peruit. Refert enim q; beata virgo annorum
xiiij. christum concepit: et in. xv. peperit: et cum
eo māit annis. xxij. et fm hoc obiit annorum
lxij. Alijs probabilius videtur: vt. xij. annis fi
lio superuixerit: et sic sexagenaria sit assumpta:
cum apostoli totidē annis in iudea et circa par
tes ipsas p̄dicaauerint: sicut ecclesiastica hys
toria tradit. In visione autem predictę helisa
beth asseritur: q; virgo maria post christi ascen
A

tionem anno integro superstit: et tot diebus
 vltra annū: quot sunt ab ascensione christi vsq;
 ad assumptionem virginis: et hoc versus iudica
 tur ex eo qd dicit dionysius: omnes apostolos
 dormitioni virginis interfuisse; quod esse non
 potuisset: si ipsa post ascensionem vltterius vi
 sisset. Cum iacobus apostolus filius zebedel
 passus fuerit ad litteram biennio post domini
 passionem. Cum igitur die quadam cor vir
 ginis in filij desiderium vehementer esset ac
 census: ita vt in lachrymas prorumperet abū
 danter gabriel angelus eidē cū lumine astitit:
 eamq; reuerenter salutauit: ac eidem ex parte
 eius filij dixit: qd post triduum esset a carne mi
 grata: et cum christo perpetuo regnatura. Ra
 mum quoq; palme eidem de paradiso allatum
 presentauit: quē ante eius pheretrum portari
 mandauit. Virgo autē de nuncio leta deo gra
 tias egit: et duas petitiones ab angelo postula
 uit: primo vt filij eius et fratres oēs apostoli ad
 ipsam pariter congregarentur: quibus presen
 tibus spm deo redderet: et omnes sibi sepulture
 officij exhiberent. Secundo vt cum spiritum
 emitteret: malignū sathanam non videret. An
 gelus autē confestim ei optata promissit: quia et
 ille qui abacuch propheta; de iudea in babylo
 nem in impetu spiritus sui attulit: ipse ad eam
 in momēto omnes apostolos congregabit: ma
 lignum quoq; spiritus ei in transitu non visure
 repromissit: et continuo ab ea discessit. Palma
 autē illa in stipite viridis erat: sed in folijs vt
 stella fulgebat. Cum autē iohannes in epheso
 predicaret: ecce post tonitruum nubes cum ra
 puit: et ipm repente ante marie sanuam colloca
 uit: quem ingredientem ad se maria obstupuit:
 et pre gaudio lachrymas continere nequiuit.
 Dixitq; ei qualiter fuisset a domino euocata: vt
 debitum humane carnis exolveret: ideoq; ipm
 christus ad se venire fecisset: cui corpus suum
 tumplandū cōmendauit: atq; palmā ante phe
 retrū deferendā mandauit. Cum autē iohānes
 alios coaplos ibidem presentes opraret: ecce
 omnes ipsi de locis vbi predicabā: in nubibus
 rapiuntur: et ante marie ostiū subito congregā
 tur: qui cum se ibidē translatos admirarētur: et
 causam adinuenire sciscitarentur: iohannes ad
 eos exiit: et dominā migraturā predixit: admo
 nens: ne cū obferit: aliquis desseat: ne forte eis
 imputari posset: qd ipsi qui resurrectionē predi
 cant: mortē timeant. Cumq; beatavirgo omnes
 apostolos cōgregatos vidisset: dñm benedixit:
 et in corū medio luminaribus accensis cōsedit.
 sicq; vsq; ad diem tertium perseuerauit. Et
 ea ho horam noctis tertiā iesus aduenit cum
 omnīū angelo: et sanctorū agminibus: et ante
 thorum virginis acies ordinatur: et dulcia can
 tica vsq; ad noctis medius frequentatur. Tunc
 iesus eam bis vt ad se veniret: dulciter aduoca
 uit: ipsaq; spiritum ei reddere se paratam esse

letanter respondit. Omnesq; qui cum iesu ve
 nerant: dulcia canticoꝝ cantica soluebāt. Sic
 q; marie anima de corpore exiit: et in vinas filij
 aduolauit. Fuitq; taz a dolore mortis extranea
 sicut a corruptione carnis fuerat aliena. Dñs
 autē mandauit apostolis: vt corpus matris sue
 in vallē iosaphat tollerēt: et in monumēto nouo
 ibidē reperto ponerent: ipm q; triduo ibidē do
 nec ad eos reuertere expectarēt. Statim autē
 circundarūt eam flores rosarum: rosei scilicet
 cetus martyū: et lilla conuallū agmina: videlz
 angelozū confessorū et virginū. Ad consensum
 quoq; ascendentium: cetus qui remanserant
 concite obuiā processerunt: videntēq; regem
 regū: femine aiām inuulns proprijs balulantē
 illāq; super eū inuictā: que ista esset interrogat
 admirantes. ipsamq; matrē domini et reginam
 celozū respondent eam comitantes. Sicq; in
 celū gaudēs suscipitur: et a detritis filij in rhyo
 no collocatur. Apostoli autē eius aiām tanti cō
 dois esse viderūt: vt nulla mortalū lingua pos
 set effari. Tres autē virginē: que ibi erāt: cum
 corpus lauandū spoliassent: tanta corpus eius
 claritate splenduit: vt tangi quide; ad lauandū
 posset: sed minime videri: que tamē diu lux
 splenduit: donec corpus lotus fuit. Et Corpore
 ergo in pheretro posito pia contēctio inter apos
 tolos oritur: quis eoz palmā ante loculū porta
 re debeat. Defert iohānes petro ppter apostolū
 eā dignitatē: petrus ho iohānni ppter illibatā
 virginitatē. Tandē omnīū apostolorū sententiā
 iohānni palma tradit deferenda. Petrus autē
 et paulus pheretrum eleuare ceperunt: et ceteri
 apostoli circa ipm se posuerūt. Incepit petrus
 canere. Exiit israel de egypto: et reliq; psalmus
 dulciter profsequuntur. Dñs quoq; pheretrum
 et apostolos nube contēxit: ita vt audiri quide;
 possent: sed minime cerni. Affuerunt et angeli
 cum apostolis concinentes. Ad melodiam autē
 tota ciuitas excitatur: et quidnam hoc sit omni
 bus declaratur. Iudei ad arma concurrunt:
 vt corpus raptant idq; odiose cōburant. Tunc
 princeps sacerdotum cum impetu manus ad
 loculum misit: vt ipsum euertere: et corpus ad
 terrā deduceret: cuius manus subito aruerūt:
 et lectulo pendentes adheserūt. Reliquus ho
 populus ab angelo cecitate percussus est. Luz
 autem princeps sacerdotum petri auxilium in
 uocaret. Petrus ei respondit: qd si mariam des
 esse genitricem confiteretur: eius suffragium
 postulans continuo sanaretur. Qui cum se cred
 dere respondisset: manus eius a pheretro solu
 te sunt: sed tamen in eis ariditas permansit do
 nec corpus deosculans integrum sanitatem re
 cepit. Tūc de petri cōsilio palmā princeps ille
 accepit: et singulos de populo retigit et qui cū
 in virgines credidit vsum recuperauit: qui autē
 credere noluit cecus permansit. Corpus igitur
 marie apostolū in monumēto staturo pdiderūt:

De sanctis in mēse augusti occurrētibus Fo. cxciiij.

et iuxta illud triduo confederunt. **T**ertio die dñs cum angeloz multitudinē venit: et apostolos salutans: pacē eis nūciavit. Deinde eos interrogavit: quid eis videref honoris sue genitrici cōferendū. Illi rō responderūt: vt sicut ille deuicta morte regnabat: sic et matris corpus scilicet suscitaret: et ad sui dexteraz collocaret. Quo annūere mīchael archāgelus marie aīaz continuo presentant: eamq; dñs ilico corpori reunit: statimq; corpus de tumulo p̄dit gloriosum: et a christo assumitur ad etherē thalamuz comitante secū multitudinē angeloz. **Q**uod autē dicit de thoma q̄ abfuit: et resurrectionem virginis credere noluit: zōnāq; ipsius ex aere delapsam recepit: delusorū et frivoluū reputaf. **H**ec omnia in libello p̄dicto lz apocripho. **E**t notandū q̄ Pius hieronymus in sermone hui⁹ festi ad paulā et eustochiū asserere non audeat: virginem corporaliter assumptā dicens: tutius esse p̄te dubitare q̄ aliquid temere diffinire: ecclēsia tamē hoc indubitanter tenere videtur: et pluribus rationibus comprobatur. **P**rima quarum sumitur ex parte iusticie dei. Deus enim iudex est iustus librans merita singuloz: et vni cuiq; ad condignū retribuens premia meritorum. **I**dem rō resurrectionē corporoz futuram ordinavit: vt sicut anima cū corpore meruit vel deliquit: sic cum corpore percipiat gaudia vel sustineat tormenta. **I**llud ergo quod plus meruit: plus debet habere de premio. Quomodo corpus virginis quod cūctis alijs plus meruit christū ex se generando plus alijs premiatur: si cum alijs corruptū incineratur. Nonne deus sticia deperit: que corpus virginis cū alijs sanctorum corporibus vtrūq; resurrectionē expectare facit: Et hec rō est damasceni. **S**ecunda ratio sumit ex parte doni in hac vita scilicet in christi natiuitate recepti. Nam cum conceditur malus debet cōcedi et minus maxime vbi respiciunt eūdem finem: sicut cui cōceditur regnum facit concedi nobile vestimentū. Sed malus est sine corruptione carnis parere quod virginis est collarū: quod est osiūno excedens naturā et artem q̄ carere corporis corruptione qd̄ potest fieri per artem. **T**ertia sumit ex obligatione precepti. Eum enim lector legit q̄ non debet facere contra legis preceptū: cōueniens est q̄ filius dei qui legē dedit: nō faciat p̄tra sue legis mandatū. Sed credendū est q̄ implere voluit p̄ceptū quod dedit de honore materno: sed hoc nō impleffer: nisi corpus integrū fuisset. Nam s̄m Augustinū. putredo et vermis opprobrium est humane cōditionis. Qui autē in aliquo sustinet: opprobrium nō honoraf. **Q**uarta sumit ex cōformitate virginis ad corpus christi. Nam idem locus debet parti et totū nisi violēter alterum horū impediatur: quia s̄m philosophū. **I**dem est locus totius terre et glebe: totū ignis et scintille. Sed corpus christi sumptū est de corpore

matris sue: ergo vtrūq; idē locus debetur. **C**orpus autē virginis nulla violentia impediri potest: quia sibi est vbi corpus suū est. **E**t hec predicta tres rationes sunt augustini. **Q**uinta sumitur per locum a simili: quia de similibus idē est iudicium: sed deus triuz puerorum corpora inter flammaz seruauit illesa. **B**onam vniū seruauit inuētre ceti: danielē in rabida fame leonum seruauit incolumem: cur ergo corpus matris non seruabit incorruptum. **E**t hec ratio est Anselmi. **S**exta sumitur per locuz a minori: quia si de quo minus videtur inesse et inest: et de quo magis. **S**ed minor ratio est q̄ corpora sanctorum qui cum christo surrexerunt sint glorioficata: et in eis perfecta resurrectio sit cōpleta: q̄ q̄ corp⁹ gloriose virginis sit ad celos assumptum. **E**t tamē in illis perfecta resurrectio cōpleta est: vt supra probatū est in hystoria resurrectionis domini sexto kalen. aprilis. ergo multo fortius hoc concludendū est de resurrectione virginis. **E**t hec ratio sumitur ex dictis hieronymi in sermone p̄dicto. **S**eptima et vltima ratio sumitur ex euidentia facti: quā rationem Bernardus assignat dicens. **Q**uonia sanctorum corpora deus preciosa sublimauit: vt p̄ta petri pauli et iacobi: tamē gloriose venerabilia reddidit: vt et ipis deputetur locus corū venerationi congruus: et ad ea mundus properet vniuersus. **S**i igitur marie corpus super terram esse dicatur: cum nec deuota frequenter visitatione fidelū: nec eidem locus deputetur honoris: nimis videbitur christus honorē materni corporis contempnisse: cum tamen super terram aliorum sanctorum corpora sic honoret: vnde et egregius quidam verificator ait. **S**candit ad ethera virgo puerpera virgula iesse. **N**ō sine corpore: sed siue tempore tendit ad esse. **D**e vestimentis enim et capillis virginis et de lacte ipsius in pluribus locis ostenditur: de membris autem corporis vel minima parricula necubi reperitur: nec q̄ alicubi habeatur ab aliquo vnq̄ asseritur.

De sancto Tharsitio martyre. Cap. lvi.

Tharsiti⁹

acolicus et martyr: Rome passus est sub persecutione valeriani et galieni imperatorum. Qui cum corpus christi sacramenta portaret: tenētes eum pagani discutere ceperunt: vt quid gereret

indicaret: at ille indignū indicās porcis p̄dere margaritas: nequa q̄ voluit detegere sacrosctā mysteria: quē fustibus ac lapidibus rādū mactauerunt quousq; spiritū exhalaret. **R**euelus toq; eius exanimi corpori sacrilegi discussores